

*بوتوس قوماندا ایکدیر سن
ایکیگی سن دنیا کیر سن
آیاوردو یوانیزمان آدیابجان
محمد اشراقی*

آسیلا نوزلی

گنت آغزو صلواتلا(سویا چک)

سن مره نی کس!

قوی بش شاهی دا اونا چیخسین!

سونکو پشمانچیلیق داها فایدا ونرمز!

ده بیرمان نوبت ایله!

نانچیه سلام ونرسن دئه ره قورخدو!

مالیم خراب اولونجا قارنیم خراب اولسون!

تزه گلدی بازارا کهنه دوشدی نظردن!

قاباغ کنچیرسن دنییرلر بیجدیر دالیبیا قالیرسان
دنییرلر گیجدیر!

گوج بیرلکده دیر!

اویا کؤجوب یوردو قابیل!

سوغان ینمه بیسن ایچین نیه گؤینه یر!

زنجفیل لازمدیر!

بیلر

او نه دیر ، توخوم سوز بئتر : بئر آلماسی

او نه دیر ، واریدی یمیشدیم ، ینمه سنهدیم اولموشدوم ، ایندی اولسا بئترم ، ینمه سمده اولترم : آنا سودو

او نه دیر ، یمیش ایکی دیل بیلر : قوپوز

او نه دیر ، یمیشم اولمه میشم ، ایندیده وار ینمه رَم ، ینمه سمده اولمه رَم : آنا سوتو

اون اینگیم وار ، اونو تپل : دیرناق

اوووجدا دورماز ، داما گیر بئر : ایشیق

اووولاسان میربلدار ، سیغجالاسان خورولدار : پیشیک

اوراق آیری ، قان قیرمیزی ، ایکی سرچره نین دؤرد گؤز، دوه بالاسی کوششک ، اونو تاهمیسن ائششک : آچمالار ایچنده

اوره گی قارا یاریق باشی ، گندر گلر توکر یاشی : قامیش ، قارغی

عزاد مال و کم آدیابجان

«بولچی گورموشدوک کسمه بین گورمه میشدیق .
«یورقون ائششک هوشی الله دان ایستر.
«بئیب اوستوندن ده سو ایچیب .
«بیخیلان بیخیلانی سئور .
«بئریمه سن بیز ده وار .
«بوموشاق بئرین بلداری دیر .

قیشر

باخیشین پاک

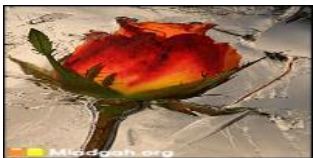
رنجدوزان
بری قیزی برسن آدین تاز .
بری قیزی کیمی گوزه سن نه چوخ نه ده آز
بری

باخیشین پاک، دیلین پاک ،گولوشون پاک، سوزنده صفالیدیر
اوره گین مثل یاشیل یاز
بری

سروردن گورونور
وی-بوخونوندا
بیرایز اولا
بیلمز سنه تای شانلی
سروناز
بری

کیبرگین اوخ قاشین یای کمندا اولدو
ساجلاریم حنیف اولاکیم
اولمادین یار ایله دمساز
بری

سانماکی ، هر توکو یر ساز
چالیر سا رقیبن نه اولار، سن چالاسان
شن هاوا
بیر ساز
بری

چهارشنبه ۲ اسفند ۱۴۰۲ * ۲۱ فوریه ۲۰۲۴ * ۱۱ شعبان ۱۴۴۵ * سال سی و دوم (اوتوز ایکینجی ایل) * شماره (سایه : ۵۹۸۷

ادبیات

سنبل

بی عطر سنبل اولماز

بی نغمه بلبل اولماز

دنیا بوتون گل اجسا

سنین کیمی گل اولماز

عزاد بیات

بهزاد بیات بهزاد بیات فرد متخلص به حسرت زنگانی در سال ۱۳۶۹ شمسی در شهر زنجان دیده به جهان گشود. وی که از ۱۵ سالگی به سرودن شعر روی آورده همواره در تلاش بوده است که ضمن احتراز از کلیشه ها، در شعر خود نوآوری داشته باشد و انصافاً در این راه موفق شده است. او در همه گونه های شعر و ترکی طبع آزمایی کرده و بسیاری از سروده هایش در نشریات داخلی و خارجی به چاپ رسیده است. وی علاوه بر آن که شاعری شیرین سخن و محققى سخکوشی است به لطف صدای دلنشین خود در امر دکلمه و گویندگی در رادیو آوا نیز موفق بوده است. نمونه ای از شعر طنز وی را که بیانگر دیدگاه انتقادی اوست باهم میخوانیم:

سس آتین

سس آتین بلکه بو سس بیرلیگی گلسین بو کارا
سس آتین بلکه بیری بیزلری بردان آپارا
بیچلیب باختمیزین آگینه یاس اویخولاری
بیزی هاردان گؤتوروب تازی کتیرمیش گور هارا
بیز ارین سئولاری آختاریریق آما آلااااا...
بوردا سئوگی آدی هرزه یازلمیش دوورا
بیری سی هورمه ده بیز بوردا سائیر دین ساواشیر
چالشیرمیش یا خاسین پیس الیدن قوتارا
نیه دوز کونلوک آدین هامی بله شایردی بله
دویمادیق دوزلوگو بیز اینسان آرا انسان آرا
کیمی ساغ دیر کار اولوب کیم ده کی کار دیر سادا کورا!
بوخودور اینصاف آتیلیر ساغ کورا کورلا دا کارا
سبز قالیر سیزدا قالین آما سیز الله سس آتین
سس آتین تازی منی سیزلر الیدن قوتارا

*قابلق:۶۰شاعران طنز شعرو کتابی

کیم سده جی

بؤلوم ۱ – باشلانغیج

ادامه از شماره قبل و...
...شاعر اوج دیله: آذربایجان، فارس و عرب دیلدرینده اثرلر یازمیشدیر . امپریالیزم علیهینه یازلمیش رساله ی دخاینه ۱۸۹۲ -نجی ایلهده نشر اولموشدور .

هیده جی شرح منظومه ادلی فلسفی اثرینی عرب دیلیبنده یازمیشدیر . بو اثر ۱۹۲۵ -نجی ایلهده تهراندا چاپ اندلمیشدیر . محمد هیده جی ،هجرى ۱۳۴۷ -نجى (میلادى ۱۹۲۸ -نجى) ایلهده تهراندا وفات اتمیشدیر .«.

۱- کریم نیرومند

هیده جی نین دقیق و استادلی حال ترجمه سسینی، زنجانلی تدقیقاتچی کریم نیرومند یازمیشدیر او عرفا و حکماء استان زنجان کیتابیندا اونون حال ترجمه سینه بله باشلاییر :
«حکیم متاله بزاهد وارسته ،عالم عامل ،شاعر نکسته پرداز، مدرس و محقق ،جامع معقول و منقول ،حاجی ملا محمد بن حاجی معصومعلی به سال ۱۲۷۰ هـ. ق در قریه ی باصفا و عالم خیز هیده ج، واقع در ده فرسخی شرق زنجان، متولد گردید و در مدرسه ی دینی همان ده متون مقدماتی را فرا گرفت و بعد به سال ۱۲۹۷ به قزوین رفته و در مدرسه ی حسنخان و حسینخان ساکن شد و مدتی از محضر شادروان سید علی خوئینی ،به آموختن علوم معمول مانند صرف و نحو و منطق و معانی و بیان اشتغال ورزید و سپس به تهران منتقل و از محضر خلد آشیان حاج میرزا حسین سبزواری (متوفی ۱۳۱۸ هـ. ق ،در تهران، که سر آمد شاگردان دانشور یگانه و آموزگار فرزانه حاج مولی هادی سبزواری متخلص به اسرار -علیهما رحمه الله الباری -بود و در علوم شرعیه از شاگردان زعیم بزرگ شیعه حاج میرزا الحسن شیرازی م- ۱۳۱۲ هـ. ق و در علوم ریاضی بر سایر معاصران خود تقدم داشت؛قسمتی از علم کلام و ریاضی را استفاضه نمود و در محضر حکیم بارع و متاله شامخ آقا میرزا ابوالحسن متخلص به جلوه -قدس سره -و آقای حکیم تحصیل معارف حقه و تحصیل فنون حکیمه کرد و سایر علوم را از فقه و اصول و حدیث ،هر کدام به لیاقت و مناسبت استعداد مظان خود استفاده نمود.

و از تهران عازم عتبات عالیات گردید و در اخذ علوم معقول و منقول و تکمیل آن ها متحمل زحمات بسیار گشت. و با دست پر به تهران مراجعت نمود و در مدرسه ی منتریه جنب مزار سید نصیر الدین معروف در خیابان خیام (که امروزه به علت عبور خیابان از آن حدود، منهدم گردیده است و قسمتی از غرفه های آن باقی مانده)به تدریس معقول و منقول و تصفیه ی باطن مشغول شد . و از معاشرت با عوام و اشخاص فرومایه دوری رو کرد و به بحث با طلاب علم و تحقیق می گذارنید . و مدام رو به قبله می نشست و نافله ی شب را به هیچ وجه ترک نمی گفت . و تا آخر عمر، تن به ازدواج نداد.

ادامه دارد

قارا مجموعه شیخ صفی الدین اردبیلی

[پس دیر]. بئر دسته گولدن مراد، جنت دیر و بئیر آووج اوددان مراد، جهنم دیر.
یعنی دنمک اولور کی جتی -جهنمی نه ائیلیرم کی منه سنین رضان بئر و مقربلر داخی حق تعالادان غیر کیمسه نی مراد ائتمزلر .
اگر مراد ائندینسه لر ایدی ،محبوب اولارلار ایدی.
اونلارین قانتیندا حجابدان اولو.
عذاب اولماز .
-۲۰-

و حضرت شیخ ینته بئر ینرده داخی بویرودوکی
زبا ینمک ائم گناه دیر و موجب عذاب الیم دیر و بئر پارا قوماشی کی سائیرلار اضعاف و مضاعف ایله، داخی اصی سبتی نه قده ر دیر، حساب ائندرلر و مدت معینه حساب ائندرلر و بیع ائندرلر .
معامله ائدیکلری کیشی خود اول نقد اورتادا اولماسا،اول قوماشی اول قده ر باها یا آلمازدی .
اونلارین بیعی باطیل دیر.
-۲۱-

و بعضی طلبه سووال آیتدیلار کی:

اونلارین تحت نصینده داخل دیرکی:
«واخل الله البیع و حرم الربوا »

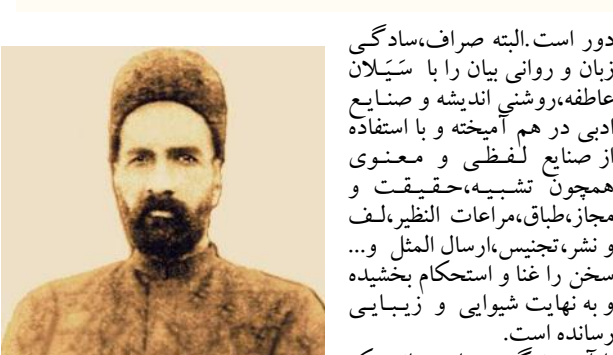
اونلارین بیعی بیع دیر؟

حضرت شیخ بویرودوکی:
باع و مشتری و شاهدلر و کاتبیلر خود جمع سی بیلرلر کی اول بیعین بنیادی اول فایدا اوزه رینه دیر و اونون اوزه رینه مقرر ائتمیشلر دیر.

مثلا آیدیلرلر کی : اون اشرفی بو دیر؟
ریبا حرام ایکن گتیرلر بو صورته قویارلار و حق -سبحانه و تعالی -بونجیلاین حبله نی بیلمز می؟
بونلارین نیتی ،نه ائدیگی ،اونون قانتیندا معلوم دور.

بعضی کیمسه لر اول مجلسده آیتدیلار کی:
بونا حبله ی شرعی دئیرلر.
آوردو او نه انبله بییم کی منه ایکی جاهاندان سنین محلبین تورایاغی

آشنایی با مشاهیر آذربایجان

دور است البته صراف،سادگی زبان و روانی بیان را با سبیلان عاطفه،روشنی اندیشه و صنایع ادبی در هم آمیخته و با استفاده از صنایع لفظی و معنوی همچون تشبیه،حقیقت و مجاز،طباق،مراعات النظر،لطف و نثر،تجنیس،ارسال المثل و... سخن را غنا و استحکام بخشیده و به نهایت شیوایی و زیبایی رسانده است.

با آوردن گوهر های معانی بکر و با الهام از ملکوت روشنی بخش فکر،به بار معرفتی شعرش افزوده و با دمیدن روح احساس و عاطفه و ساختن تصاویر دل انگیز و تشبیهات رنگارنگ.

گاه با نازک خیالی به شیوه ی شاعران سبک هندی کلام خود را دلنشین و ماندگار کرده است.

نسخه های خطی ترکی کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی

آذربایجان درباره اش می نویسد: «شاعر که از حلیه بصر عاری و در گوشه ای منزوی بوده،عباس میرزا نائب السلطنه برای وی چند قریه مدد معاش مقرر داشت.»سرشار علی رغم نابینایی به نقاشی و خوشنویسی نیز علاقه وافری داشته است و نسخه هایی از دست نوشته های وی در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و کتابخانه مرکزی (ملی) تبریز نگهداری می شود.

گزارش نسخه :

نوع خط: شکسته نستعلیق خوش تاریخ کتابت: اوائل سده ۱۹هـ.۱۳م|عنوانها و نشانها:شگرف نوع کاغذ: فرنگی
آهار مهره شده
تعداد برگ: ۴(۳۷۵-۸ تعداد سطر: میانگین ۸ اندازه متن : میانگین ۱۱×۷س اندازه جلد: ۲۲×۱۵
نوع نوب جلد: تیماج مشکی .

ویژگیهای نسخه :

ادامه اشعار در هامش و حواشی و به صورت چلیپا و مورب نگاشته شده است .
در برگ پایانی رساله دستخط «حاج رضا خلیل طاهری بن میرزا خلیل بن کربلانی داداش» آمده است و ضمناً لبه برگها بر اثررطوبت فرسوده شده است.

دانشمندان آذربایجان،صص۲۷۸؛الدربحه ج،۹/۲، صص ۴۴۰؛سخنوران آذربایجان ،ج ۱،صص۱۱۹-۱۱۵؛فهرست نسخه های خطی کتابخانه ملی تبریز ،ج ۲،صص۵۷۶-۵۷۵.

«شماره ۱۲۱۴۴مجموعه »

ایکی قونشو

کیشی من دندبگیم سوزون اوستونده
دورورام . خزیننه مین یازرسی
سنیدیر .

باغبان دندی :

شاه ساغ اولسون سنین خزیننه نی
قولدورلار سوبدوغو کیمی وقتی ایله
بئر تاجر فیریلداقدا وار -بوخومو
آلب مفلس الله میشدی .ایندی منه
دولانیشیم اوچون بئر اوووج قیزیل
کفایتدیر .

شاه دندی : کیشی بو آزدی مندن داهان نه ایسته یرسن اوتانما دی .
آردی وار

گنجمیش سایه نین آردی و...

باغبان دندی :
شاه ساغ اولسون ، منه هیچ بئر خزینه لازم دگیل ، سنین شهرینین لاپ کتاریندا بئر مغارا وار .
اورداق قریخ قولدور یاشاییر .
خزیننه نی اونلار آپاریب | همین مغاردا گیزله دیلر .
شاه بو سوزلری انشیدن کیمی امر ایله دی دوققوز مین دوققوزیوز دوخسان دوققوز نفر آتلی قوشون قیلنج -قالخان گوتوروب ، گنتدیلر همین مغاربا .
ایچری گریب گوردیلر که بادشاهین خزینه سیندن باشقا بورادا چوخ شیئی وار .
اما ایچریده هیچکیم یوخدور .
چوخ گورزله دیلر .
قولدورلار گلبس چیخمادی .
آخردا مغارداکی بوتون شیلرین هامسی نی دوه لره یوکلنه ییب سرای کتیردیلر .
بادشاه بو لحوالاتی گورنده ستوندیگیندن بیلمه دی نیله سین .
اوزونو باغباننا توتوب دندی :